

Istorijski kontekst nastanka Evropske unije

**„THEREFORE I SAY TO YOU: LET
EUROPE ARISE!“
WINSTON CHURCHIL**

-
- 1946. godine Vinston Čerčil je u svom čuvenom govoru održanom na Univerzitetu u Cirihu izneo ideju o formiranju Sjedinjenih Država Evrope, u okviru kojih će se Evropa razvijati u miru, sigurnosti i slobodi

- Ideja o ujedinjenoj Evropi seže daleko u prošlost ali tek 1950. godine XX veka nastaju prvi koraci ka EU.
- Velika razaranja u ratovima nametnula su razmišljanje o tome kako prevazići antagonizme među evropskim državama.

-
- Trebalo je naći zajednički imenitelj oko kojeg bi mogle da se ujedine sve, ili većina država Evrope.

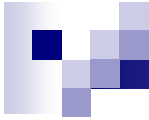
Pored ovih „unutrašnjih“ razloga, snažan podsticaj ujedinjenju stigao je izvan Evrope, od strane Sjedinjenih Američkih Država.

- SAD su odlučile da finansijski pomognu posleratnu konsolidaciju Evrope. Maršalov plan finansijske pomoći Evropi (1947), nazvan po tadašnjem američkom državnom sekretaru, kao jedan od uslova za dodeljivanje sredstava podrazumevao je udruživanje evropskih država i njihovu međusobnu koordinaciju.

-
- ***Izvod iz Šumanove deklaracije: „...Evropa neće biti stvorena odjednom, niti prema jedinstvenom planu. Biće izgrađena putem konkretnih dostignuća koja najpre stvaraju faktičku solidarnost... Sjedinjavanje proizvodnje uglja i čelika trebalo bi odmah da stvori zajedničke osnove za ekonomski razvoj što je prvi korak ka evropskoj federaciji i da promeni sudbinu onih regiona koji su dugo bili posvećeni proizvodnji municije za ratovanje, čije su žrtve najčešće bili.“***

**Kao početak nadnacionalnog
organizovanja u Evropi smatra se 9.
maj 1950. godine.**

- *EVROPSKA ZAJEDNICA ZA UGALJ I ČELIK*
- *EVROPSKA EKONOMSKA ZAJEDNICA*
- *EVROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU*

Šest evropskih država: Belgija, Francuska, Nemačka, Italija, Luksemburg i Holandija su aprila 1951. godine u Parizu potpisale ***Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za ugalj i čelik*** koji je stupio na snagu 26. jula 1952. godine čime je otpočelo njegovo dejstvo za budući pedesetogodišnji period.

-
- Marta 1957. godine kada se potpisivanjem Rimskih ugovora osnivaju ***Evropska ekonomska zajednica i Evropska zajednica za atomsku energiju***. Tada je integraciji pristupilo prvobitnih šest država Francuska, Nemačka, Italija, Belgija, Luksemburg i Holandija, čiji je osnovni cilj bio uspostavljanje međusobne ekonomske saradnje koja bi doprinela harmoničnom privrednom razvoju pomenutih država.

INICIJATIVA ZA STVARANJE AKTUELNE EVROPSKE UNIJE

-
- U Mاستrihtu je 7. februara 1992. godine potpisan ***Ugovor o stvaranju Evropske unije***, čime su se Evropska ekonomska zajednica, Evropska zajednica za uglj i čelik i Evropska zajednica za atomsku energiju stopile u Evropsku uniju.
 - Ovaj ugovor se prvenstveno odnosio na stvaranje stabilne ekonomske i monetarne unije, uvođenje zajedničke valute, postepen prenos nacionalnih suvereniteta u oblasti monetarne i devizne politike na nadležne organe Evropske unije, formiranje zajedničke spoljne i bezbednosne politike, kao i na blisku saradnju pravosudnih organa.

„GRAĐANIN EVROPSKE UNIJE“

-
- Mاستrihtskim ugovorom izvršeno ***konstituisanje Evropske unije*** kao ekonomske i političke unije.
 - Ugovorom o stvaranju Evropske unije je prvi put uveden pojam „*građanin Unije*“ koji je podrazumevao da svi državljani zemalja članica imaju pravo na slobodno kretanje unutar Unije, pravo da biraju predstavnike kao i da sami budu birani u sastav Evropskog parlamenta, pravo na podnošenje peticija ovom organu kao i pravo na diplomatsku zaštitu.

Ugovori Evropske unije

- Ugovor o Evropskoj zajednici za ugalj i čelik
- Ugovor o Evropskoj ekonomskoj zajednici
- Ugovor o Evropskoj zajednici za atomsku energiju
- Ugovor o Evropskoj uniji

Početni ugovori i njihove bitne izmene

- Pariski ugovor o Evropskoj zajednici za ugalj i čelik (stupio na snagu u julu 1952. a prestao važiti u julu 2002.)
- Rimski ugovor o Evropskoj ekonomskoj zajednici (stupio na snagu 1. januara 1958.)
- Rimski ugovor o Evropskoj zajednici za atomsku energiju (stupio na snagu 1. januara 1958.)
- Jedinostveni evropski akt (stupio na snagu 1. jula 1987.)

-
- Ugovor iz Mاستrihta (stupio na snagu 1. novembra 1993.; uspostavio Evropsku uniju)
 - Ugovor iz Amsterdama (stupio na snagu 1. maja 1999.)
 - Ugovor iz Nice (stupio na snagu 1. februara 2003.)
 - Lisabonski ugovor (stupio na snagu 1. decembra 2009.)

HVALA NA PAŽNJI.